

Nro. 22.

A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Pénteken Mártzius 15-ik napján, 1812-ik
esztendőben.

Béts

Ma virattakor Béts' utzáinak minden szégelelein egy igen kegyes Felséges Pátenst talált kifüggesztetve a' közönség. Ez egy leg nagyobb bizonyosága a' Felséges Országlószék' atyaskodásának. Míg újságunkban az egész Pátenst kiadhatnók, itt következnek addig is belőlle némely igen fontos tikkelyek: —

A' Bankótzédulak tsak az 1812-dik esztendő Januariusának utolsó napjáig maradnak meg. Addig mind béváltatnak úgy nevezett Bankóczédula béváltó czédulak által, a' mellyek pengő kész pénz helyett járnak.

A' Bankóczédulákat ezen határozott idő alatt minden Cs. K. Váltó és fizető kassaknál bélehet

tserélni Bankóczédula - béváltó czédulakért ; 100 ilyen kész pénz helyyet járó czédula Forintokért 500 Bankóczédula Forintokat kell beadni.

Ilyen mérték szerént tartoznak ezen czédulákat egy más között felváltani a' magános emberek is a' jövő Jan, utolsó napjáig, midőn t. i. Bankóczédulák egészszen megszünvén, tsak a' kész pengő pénzt érő czédurák maradnak meg.

„Ez a' mérték áll-bé mátol fogvást minden adás vevés' dolgában. Ma már kíván hirdetve, hogy a' marhahús fontja kész - pénz helyyett járó czédula szerént 7 — Bankóczédula szerént 35 krajtzáron méretik — 's e' szerént egyebek. — A' jövő újságunkban bővebben.

Ő Cs. K. Fels. méltóztatott Nyitra Zerdaheyi *Zerdaheyi Florian* urat Cs. K. Kamarás urrá nevezni.

Amalia Badeni Hertzegaszszony, a' ki Petersburgfelé való visszamenetelének útját Bétsen által vette, Mártzius 5-dikétől fogva itt tartózkodik. Néhány udvari fő aszszonyóságok és Generális Benkendorf a' kísérei. Az Austriai Császárné nevé fogadóban van szálláson. Megérkezése után való napon a' nevezett Generalis által a' Fels. Cs. K. Udvarnál magát bejelentetvén, és ott a' meghatározott órán udvari gála hintóban megjelenvén, a' bévett udvari rendtartások szerént fogadtatott. Az után a' F. Aszszonyunk anyjának Mária Beatrix Fő Hertzegaszszonynak látogatására ment, a' kitől nem soká költsönösen meglatogattatott. Ebéden az úgy nevezett tührös szalában Császár és Császárné ő Felségekkel 's az itt jelenlévő Cs. Familia tagjaival ebédelt. Estve

az udvari lozsiban a' theatromon vólt ő Felségekkel egyetemben.

E' hónap 11-dikén Károly, Antal, János Rájner és Rudolph ó Cs. Hertzegeken és Szaksen-Tétseni K. Hertzegen kívül, Lobkowitz Hertzegét is megtisztelte ezen Hertzegaszszony a' maga látogásával.

Hamvasszerdán egy deklamatiós Concert tartatván itt a' Cs. K. Udvari theatromon a' Találtgyermekök institutumának felsegíttetésére, kevés híján 11,000 Forintok jöttek-bé belőlle, mint-hogy a' Fels. Udvar is megjelenl méitoztatván, ezen jó summa segedelmet bőséges adakozása által nevelte. Ezen jó intézetnek is a' jónak és hasznosnak elő mozdítására öszsze állott fő aszszonyóságoknak tarsasága vólt az eszközlője. Hogy a' jó érzézással annál megegyezőbben lehessen a' bėjött segedelmet használni, leg előbb is az említett Találtgyermekök házának állapotja belől kivánt bizonyossá lenni a' Társaság. Lobkowitz és Lichnowsky ó Hertzegaszszonyóságok és Chotek Grófné a' Társaság' titoknokjától kitértvén személyesen kimentek a' nevezett házba, a' hol Gróf Saurau Helytartó ó Exc. ja minden környülállásokat megmagyarázott nekik; mellyeknek megértések után a' Commissio tanátsot tartván, azt végezte, hogy mind jobb tartatás mind személyes gondviselés által segedelmére legyen ezen elhagyatott szerentsétlen gyermeköknek. Sok esztendőktől fogva feivett halotti laistromok mutatván azt, hogy ezen gyermekök közül koránt sem halnak meg olyan sokan a' falukon találtató nevelőknél, mint benn a' városban, tehát azt végezte, hogy falukon kerestessen sze-

mélyeket az ilyen gyermekeknek neveltetésekre. Itt benn a' városban is maga ezen Commissió vigyázni fog ezekre, valamint minden külső városokban a' Társaságnak ezekben találtató tagjai. Már orvosok is többen találtattak, kik arra ajánlották magokat, hogy ezen gyermekeknek egészségi állapotjuk eránt gondoskodni fognak, mellyben a' Doktor *Decaro*, *Drechsrel*, és *Wallich* példájokat kétségekivül mások is követni fogják. — Ez a' tsupa nemes szívüségből és nagy lelküségből munkálódó társaság, minden reménység szerént nem soká több számos követőket is fog találni.

Tekint. *Bánhegyesi Kulin Imre Urat*, Tek. Ungvár Vármegyének igen érdemes első All Ispanját a' Fels. Austriai Házhoz való fedhetetlen hívségére, és sok történetekben megbizonyított hasznos szolgálatjára, 's jeles virtusaira nézve Királyi Tanácsosi rangra emelni, 's ez eránt a' szokott királyi petsétes levelet minden taksa fizetés nélkül kezéhez szolgáltatni méltóztatott kegyelmessen uralkodó Fels. Urunk.

A' Prágai Cs. Kir. mezei Gazdaságra ügyelő patriota Társaság *Witsch Rudolph* Indzsinör urat, azon tudós és köz hasznu munkajáért, mellyet a' Magyar Országgi homokos földnek mivelhetővé való tételéről irt, és két versben is ki nyomtattatott, maga Correspondens, avagy levelező tagjává tévén, következő levelével tisztelte meg:

Nemes és tiszteletre méltó Ur! Köszönettel vévén az alább feljegyzett Társaság az Urnak, a' Magyar Országgi homokos földnek mivelhetővé való tételéről irt munkája két rendbeli ki adása.

nak mind két nyomtatványait, mellyeknek be-
tsét és az Urnak buzgóhazafiuságát valamint a'
honnyiak, úgy a' külföldiek is meg esmérték,
tudtára adja az Urnak, hogy Kegyelmedet maga
Correspondens tagjának választotta, és hogy egy
olly tudós és szorgalmatos ferfit öltönös mun-
kasságának hasznárol, mint a' millyennek Kegyel-
med magát lenni megmutatta, magának sokat
igir, 's meg van arról győződve, hogy kegyel-
med a' honnyi mezei gazdaságot tellyes tehetsége
szerént fogja tökéletesíteni. — Egyszersmind
ide rekeszti a' Correspondens Tagoknak, a' bé
vett szokás szerént adatni szokott diplomát, a-
vagy petsétes levelet. —

A' Csász. Kir. mezei Gazdaságra ügyelő pa-
triotica Társaságtól. — *Prágában, Febr. 28 ik*
napján, 1811. eszt. — Malabaila József Gróf Ca-
nál Elöltő mp. — D. Mikán József mp. a' Közön-
séges Természeti Historiának Professora, és Ti-
toknok.

Frantzia Birodalom.

A' Párisi Érsek, Birodalmi Gróf *Mauri* ne-
vezetes rendelest bötstátott a' megyéje béli Plé-
bánusok és Káplányokhoz, melynek summás fog-
lalatja ennyiben áll: —

„Közelgetvén az a' kívánva várt és fontos
időpont, melyben a' Frantzia Császárné és olasz
Királyné ő Felsége' örökre emlékezetes házassá-
ga a' maga első gyümöltstét fogja a' nemzetnek
adni: erre nézve azon könyörgések, a' mellyek
a' Frantzia birodalomban már néhány hónapok-
tól fogva bötstátatnak a' mindenható eleibe, már
most meg kettőztetnek. A' Frantzia nép' kíván-

ságai a' Religió kívánságai. Tehát szeretettel és örömmel bugölködjének a' hivek, hogy a' Császárnak azon tettzésének megfeleljenek, mellyet a' Papsággal közleni méltoztatott. Ehezképpest hogy a' Páris városabéli Papok czelzásunknak telyesítésére által készebbek lehessenek, és hogy ezen ájtatosságok minden templomokban egyzsersmind és sietve téhetődhessenek, rendeljük, hogy — mihelyest hivatalyszerént tudunkra adatik, hogy a' Császárné ő Felsége elközeledő lebetegülésének jelei magokat megmutatják, ez, a' mi anyatemplomunk' főbb harangjának egy oráig tartandó vonattatása által adattassék hírül; és ez, a' negyven oráig tartandó imástág' napjainak minden reggelén és estvéjén így történjék. A' 40 oráig tartó imadsághoz mi ekkór a' mi anyatemplomunkban azonnal hozzá fogunk és parantsoljuk, hogy ez, a' mondott jeladásra minden Párisi templomokban hasonló módon elkezdődjék. A' Szentség ezen napokon reggeli 5 orától fogva estvig kitétetve álljon. Az imádságok az áldáson kezdődjenek és végződjenek. Midőn az ágyuk' dörgése az ő Cs. Felsége szerentsés lebetegülését hírül adja, az ájtatosságok a' templomokban azonnal elkezdődnek és a' negyven órai imádságok *Te Deum* éneklés és a' Szentséggel való áldásadás által bérekesztetnek. —

„Ezen rendelésünket minden templomokban fel kell a' prédikáló székekből olvasni, és a' hol szükséges a' falakra is ki kell függeszteni. Költ Párisban az Érseki palotában; önnön petsétünk és az Érseki Titoknaki petsét alatt. Februarius 23. dikán.“ —

Mauri Sifrein János, Kardinális.

Nagy Britannia.

A' Király' betegségét illető Bulletinck, mellyek Vindsorban Februarius 18-dik és 19-dik napjain kiadattak, reménleni engedik a' Felsőleges betegnek mégegyszeri felgyógyulását. A' mondatik ezen Buletinecken, hogy a' Király megnyugtató módon közelit a' gyógyuláshoz.

Azon kérdés eránt, hogy az Anglia és Frantzia birodalom között való békességet a' jelenlévő környülállások között reménlenünk lehet-e, elég világosan kifejezte magát a' Londoni, *Reggeli Kurir* nevű, Ministeriális újság, az itt következő szavakban: —

„Kevésben mulik-el, hogy arra nem vetemedünk, hogy a' Parlamentomnak a' Ministeri részszel ellenkező tágjainak az ő közelébről elmondott beszédjeiket, bár ha mi nem Anglusokhoz illők voltak is ezek, megköszönjük azért, hogy alkalmatosságot szolgáltattak arra az emberi és erővel teljes feleletre, mellyet a' Minister azokra adott. Egyik ezen ellenkező tagok közzül nem talál legkissébb tisztességes környülállást seregeinknek Portugáliában való ellentállásokban; a' másik nem lát országunknak állapotjában, melynek most az egész világ' produktumai engedelmelkednek, semmi fényességet; a' harmadik azt sajnálja, hogy ellenségünknek a' megbékéllést illető alkudozások eránt, semmi nyilatkoztatást nem tettünk. Leg veszedelmesebben megtsalni a' népet nem lehet, mint ha azt akarja az ember elhítenni véle, hogy a' békesség a' jelenlévő szempillantatban tanátsos és lehetséges. Lehetséges volna ugyan ez egyátallyában, mihelyest mi Spanyol és Portugallia országokat magokra hagy-

nók, és mi valósággal nem kételkedünk az eránt leg kissebbet is, hogy az ellenkező részen lévő tagok ezt az áldozatot is megtennék a' békességért. De hajlandó lenne-'e valyon a' mi nemzetünk a' maga tulajdonságának (characterének) ilyen módon való megtagadására? És valyon azután, ha ilyen meggyaláztatásunk által a' békességet megvásárolnók is, feltűnő-'e abban önnön bátorságunkat? Mennél jobban megfontóljuk ezen környülállásokat, annál inkább meggyőződünk a' feől, hogy semmi békességet nem köthetünk. Igazságosan tselekedet tehát *Perceval* úr (a' Kintstár' Ministere) hogy minden kerengő és tsavargó beszédet eltávoztatván, egyenesen kimondotta, hogy minden békesség lehetetlen lézyen, valameddig Frantzia ország a' maga igazságtalan kivánságaiból le nem hágy, a' következendő megjegyzést vetvén szavai után." —

„Ezen nyilatkoztatást úgy vették némelyek, mint egy örökös hadakozásra célzó hadhirdetést; talám talaltathatik is benne valami e'féle; de meg kell arra emlekeznünk, hogy ez a' hadakozás nem a' mi munkánk, hanem Frantzia országé; mert mitsoda a' Frantzia országlószéknek nyilván való módon kihirdetett célja ezen hadakozás által? nem egyéb, hanem Angliának megrontása és egész felfordítása. Ha tehát elvégződhetetlen a' hadakozás, azért elvégződhetetlen, hogy a' magunk megtarthatására semmi egyéb mód nem ergedtetik, hanem hogy mind végig állhatatosak legyünk és ellentálljunk. Ez egy igaz Anglusnak, egy igazi Anglus Ministernek a' beszédje.“

Az Angliai Királyoknak a' Parlamentomba küldődő irásokra mindenkor igen figyelmeztetést a' közönség. Annyival nagyobb figyelmeztetéssel várta a' mostani terhes környülállások között a' Régens Princznek a' Parlamentomhoz küldött irását. Már ez is világ eleibe botsáttatott. A' Párisi Monitör is kiadta ezt hosszszas jegyzésekből. A' Princznek ezen irásából és a' nevezett Monitörnek arra tett jegyzéseiből nagy világosságot lehet venni a' két hatalmas birodalom között fennforgó környülállások eránt. A' Princznek ezen első irása a' Parlamentomi két Házakhoz, velősen így következik.

„Mylordok és Uraim! Ő Királyi Hertzegsége a' Princz Régens, véghetetlenül sajnálja, hogy azon szomorú környülállások közzé jutott, hogy a' Királyi hatalmat a' Király ő Felsege' betegsége miatt kénytelenítették gyakorolni. Ő Királyi Hertzegsége jól érzi azon kötelességeknek terhes völtokat, mellyeket tölle az ő új méltósága a' dolgoknak jelenvaló állapotjokban kivánu, de a' Parlamentom' böltsességére és a' hüséges népnek hajlandóságára bízza magát. A' múlt esztendő alkalmatosságot szolgáltatott a' Királyi katona és tengeri erőnek arra, hogy vitézségét és alkalmas voltát megmútassa. Bourbon és Amboina szigeteiknek elfoglaltatások, meglehetősen alábbszállította az ellenséges plánta-tartományoknak (kolóniáknak) számjokat (1).

„Siciliának megtámadtatása, melly a' világnak olly nagy pompával és olly bizonyos hangozattal adatott előre való képpen tudtára, a' mi katona és tengeri erőnk által, vissza veretett (2). Siciliában lévő vezérjeinknek bölts intézeteiket,

e' lakosok' buzgosága és a' Siciliai Király ő Felsége tengeri ereje, hathatósan elősegéllették (3).

„Portugalliában és Kadixban, mellyeknek megöltalmaztatása a' múlt esztendőben Királyunk ő Felségének különösen szívén feküdt (4), az ellenségnek minden célzásai semmivé tédtetődtek még *eddig* (5). A' Lord Wellington alkalmas volta, böltsessége, és állhatatossága, valamint egyéb tisztjeinknek és a' katonaságnak vitézsége, bizodalmat nyertek magok eránt a' szövetséges seregeknél, 's őket iparkodásra indítottak. Ennek a' következése az ellenségnek Busacónal lett megverettetése. Két olyan derek, nemzetek, milyenek a' Spanyol és Portugallus nemzet megérdemlik, hogy az ő szabadságoknak és függetlenségeknak fénmaradását, Anglia tovább is minden erővel segélje (6). —

„Mostanában alkudozások vétetődtek munkába az Anglia és Amerikai státusok között fennforgó villongásoknak barátságos módon lehető letsendesítettésekre.

„Ő Királyi Hertzegsége a' Régens Princz nagy gyöngyörűséggel jelentheti továbbá a' Parlamentomnak, hogy Nagy Britanniának jövedelmei a' múlt esztendőben felesebbek voltak mint annak előtte, és hogy a' hadakozást minden új adófizetés nélkül lehetett folytatni; tsak Irlandiában volt a' jövedelem, a' kereskedésnek megszorittatása miatt, valamivel kisebb mint ennelelőtte (7).

„Mylordok és Uraim (így végzi szavait a' Lord Cancellarius, a' ki a' Régens Princz nevében ezen irást a' Parlamentom eleibe terjesztette) réám bízza ő Királyi Hertzegsége' végezetre, hogy

jelentsem meg az Uraknak, hogy szívéből ohajtja ő Királyi Ertzezsége azonnal letenni a' Régenséget, mihelyest a' Mindenhatónak tettezni fog a' Király' egészségét vissza adni. A' Princz Régens bízik az Alsó Ház buzgóságához és hazifiui indulatjához, hogy meg fogja azon summákat határozni, mellyek annak a' nehéz viaskodásnak, mellyet szükségesképpen folytatnunk kell, folytatására meg kívántatnak.

A' Párisi Monitör jegyzései így következnek:

„1) Martinique, Guadalupe, Bourbon, és Isle de France, az anyaországtól 1000 mértföldnyi távolságra, és csak 2000 emberek által védelmezettvén, szükségesképpen megadni kéntelenítették magokat az Anglus tengeri nagy erőnek, a' melly 12,000 emberekkel támadta meg azokat. De valyon szerentsétlenség 'e Frantzia országra nézve ezeknek elvesztése a' mostani időben? Ezen szigeteknek Frantzia lakosai az Anglusoknak kevély uralkodások alatt így is Frantziák fognak maradni: ezen szigetek pedig mostanában Frantzia Országnak semmi hasznot nem hajtottak, 's esztendőnként még is 20 millióba kerültek volna. Ezen 20 milliókkal esztendőnként 10 Linea hajót tsináltathat a' Frantzia birodalom. Mi hasznot vesznek pedig az Anglusok ezen szigetekből? ezeknek termései, a' tzukor, kavé, és gyapott (pamut) olyan oltsók Londonban, hogy a' szállítás' költségét alig adják-meg. Mennél több plánta-országokra teszen szert Anglia, annál megsérthetőbbé leszen; mindenütt örző seregeket kéntelenítettvén tartani, erejét széllyel osztani kéntelenítettik. Frantzia ország pedig különben is vissza fogja ezen szí-

geteket, vagy a' békesség, vagy pedig azon 120 Lineahajóinak és 200 Fregátjainak segedelmek által kapni, mellyek nemsoká, t. i. valami öt esztendőök alatt, készen lesznek. Már ez mind fel van vetve szorosan. A' Frantzia birodalomnak véghetetlen kiterjedésű partjai, sok kikötőhelyei és olyan folyó vizei vannak, mellyek elfogyhatatlan erdőkkel bővölködő vidékekről folynak és szakadnak a' Frantzia partokat tsapkodó tengerekbe.“

„2) Siciliának elfoglalására 30,000 emberek kívántattak volna. Ezeket ezen célra fordítani nem volt az 1810-dik esztendőbéli plánumban; nem is vólt célzás Siciliának elfoglalására. A' Napolyi Király az Anglusoknak minden ellenkező iparkodásaik mellett is 600 laposs hajókat gyűjtött össze Reggiónál, mellyek tsupa nápolyi hajós legényekkel rakattattak meg; 12,000 Anglusoknak adván ilyen módon dolgot és tartóztatván-el attól, hogy *Korfu* ellen ne mehesse-
nek. Mi azonnal elfoglalhatjuk Siciliát, mihelyest akarjuk: de jó helyen vannak ott 12,000 Anglusok. Az ő othon lévő erejek ennyivel gyengébb. Ezek itt sok pénzbe kerülnek, 's mint eretnek, durva, 's örökké részeg emberek, magok ellen ingerlik a' Siciliani lakosokat.“

„3) Jobban tudja ezt maga az Anglus nép. Tudja ő, hogy gyűlölnék titeket a' Siciliani lakosok. Maga a' Palermói udvar sem titkólhatja már az ő ellenetek való nehezitelését.“

„4) Esztendő előtt Madridból és egész Portugalliából ki akárták venni az Anglusoka' Frantziákat. Már most tsak Kadixnak és Portugalliának megoltalmazása fekszik az ő szíveken. Az

1812-dik esztendőben gyaníthatóképpen le fognak Kadixnak és Portugalliának védelmezéséről is mondani, 's tsak Gibraltárnak oltalmazásával fogják megérni.“

„5) Ezen kifejezés, *eddig*, nevezetes. A' Frantziák czélzása tehát Portugalliában meggátoltatott volna még *eddig*. Almeida, Ciudad Rodrigo, Olivenza, és Bodajoz várait, szövetségeseiteknek 15,000 embereivel egyetemben, oda hagyátok és nekünk' által engedtétek. Portugalliának egy részét elpusztítottátok, 's még is ezen országnak védelmezésével kérkedtek. Bár ilyen módon védelmezze valaha Wellington Angliát! Ezen kifejezéssel éltek: még *eddig*. Mi kívánhatjuk, hogy ez az *eddig* sokáig tartson. A' ki Portugalliából való elevezésenek napja, Angliára nézve leszen kedves innepnap, nem a' Frantziákra nézve. Valameddig ez a' mind *eddig* tartani fog, mind addig 60,000 embereket kéneltettettek tartani a' Lisbonai halmokon, kiknek számokra tsak egy szalmaszálat is Angliából kell oda vinnetek. A' Tágus torkában 600 hajót, 20,000 Anglus hajós legényeket, valami 80 ezerig való szövetséges katonákat és hajós legényeket, 's ezeknek felette 400,000 olyan embereket, aszszonyokat, és gyermekekét kéneltennittettek tartani és táplálni, a' kiket honnyaiknak oda hagyására és a' Lisbonába való futásra kényszerítettetek. Ti véghetetlen summákat pazeróltok-el: míg az alatt a' Frantzia seregek ezen országból táplálják magokat, és a' magok országokból nem vesznek egyebet azon hópénznél, mellyet mindenütt meg kellene nékiek fizetni.“

„6) Ti a' Busacói győzedelem felől meséltek! Hol vannak annak gyümöltsei? A' Mondegó vizit, Coimbrát 's a' többit, ezen győzedelem után hagyta oda Gónerálisotok, és vonta magát Lisbonához nagy sebességgel vissza. Vagy Massena, ha a' segittség és ágyúzó készület hozzá megérkeznek, megtámadja armádiátokat és semmivé teszi battériáitokat: vagy pedig Lord Wellington, a' hosszas altalmazásra réá unván, a' Frantziákra maga réájok út. Mi leszen ennek a' következése? Megeshetik, hogy győzedelmeskedtek, és egy par napokig előre nyomúltok, de ismét újabb armádiára talátok. Megverettévtén pedig, egészszen semmivé lesztek. Angliának 60,000 ember annyi, mint a' Frantzia birodalomnak 500,000. Kivánni lehet, hogy Massena ne támadjon-meg benneteket, hanem tsak fordulások által tsatázzék még néhány esztendeig ellenetek. Az alatt 100 millio font sterlingekkel fogjátok nevelni nemzeti adósságotokat. Ki nem állhatjátok ti a' Frantziák ellen való verkedést Spanyol és Portugallia országokban sokáig. Volt az az idő, a' mikor Saragossa, Bilbao, és Burgos váraikat és többeket is, számos Spanyol seregek tartották elfoglalva. A' Gen. Moore vezérlése alatt lévő szép Anglus armádia ezekhez előnyomúlni, és magát véllék özsze tsatólni iparkodván, megveretett; lovait, bagazsiáját, és hadikassáját a' futásbözben elvesztette; 's a' Spanyol seregek azután elszélesztődtek. Az emberiséggel ellenkező gonkolat 14 millio Spanyol és Portugallus embereket, a' támadásban megeróssíteni, abban óket segiteni, tsupán tsak azért, hogy a' Frantzia armádiák győzedelminek tökéltessége

még egy kevés ideig akadályoztatódjék, 's hogy ezen két országok az inségből a' társasági rendre vissza ne térhessenek. Ennek *resultatuma* is a' fog lenni, a' mi mindenkor volt, hogy a' Frantzia birodalom ereje ez által is még annyi-
val nagyobbra fog emeltetni."

„7) Ez az állítás nevezetes. A' múlt esztendőben azt mondottátok, hogy kereskedések gazdagabbá lett Amerika és a' Neutrálisok által. Len de a' ti keresetek' útjának kettészakadása még csak 3 hónapoktól fogva tart. Mi fog 3 esztendők alatt azzal törtenni. Igaz a', hogy Frantzia országban is meg buktak bizonyos nyereségszomjúhozó Spekulánsok miatt némely magános házak. De e' miatt a' Státus' jövedelmei semmit nem szenvedtek. Frantzia ország önnön termékeny földéről 900 milliókat veszen-bé pengő pénzben. Angliának 1800 millióra van esztendőnként szüksége, melynek bójövele ott csak a' Státus' hitelín fundálódik. Pedig a' sok magános házaknak megbukások miatt a' Status' hitele is elenyesztett. Honnét fogja már most Országlószéketek venni a' hadakozásnak folytatásáa kívántató költségeket? Minden igazságszerető Anglus kéntelen megvallani, hogy ez a' Systema ilyen módon sokáig nem tarthat, s. a. t."

Orosz Birodalom.

A' St. Pétersburgi Német újság levelekben azon Országbéli industriának előmenetele következendőképpen adatik elő. A' posztó készítő fabrikák mind számokra, mind a' fabrikátumoknak tökéletességekre nézve nagyon nevednek. — Az Orosz Birodalomhoz tartozó tartományoknak Sim-

rírski nevű osztályában most igen jó posztó készítettik. A' belső dolgokra ügyelő Orosz Minister abban foglalatoskodik, hogy a' Spanyol Országí finom gyapjújú juhok azon birodalomban a' lehetőségig szaporitassanak. — A' többmezei gazdaságban foglalatoskodó gazdák közt elsőset érdemel Krimiában egy *Rouvier* nevezetű mezei gazda, kinek öt esztendővel ennekeelőtte, a' Pétersburgi Kormányshék, minden interes fizetés nélkül tíz esztendőre nagy summa pénzt és 30,000 hóld földet adván, ő oda finom Spanyol juhokat vitt, mellyek egyik esztendőről a' másikra mind jobban jobban szaporodván, elegendő materiálékát szolgáltatnak a' posztókészítő fábrikáknak — Ennekeelőtte semmi fabrikái nem lévén az Orosz birodalomnak, rész szerént Angliából, rész szerént Német Országból, nevezetessen Szakszoniából, és Brandenburgiából hordtak magoknak posztót, a' Lipszai és Oderai Frankfurti népes vásároknban sok száz ezer darab posztót vettek a' Lengyel Országí Zsidok, mellyeket rész szerént Lengyel Országba, rész szerént az Orosz Birodalomba hordtak, 's azokat nagy nyereséggel el adták. — A' nevezett vásárokra Frantzia Országból is, nevezetessen Aquisgranumból, sok ezer darab posztót vittek, és adták el az Orosz kereskedőknek, és erre nézve mindenkor sok külföldi kereskedők jelentek meg a' Lipszai és Frankfurti országos vásároknra.

P. D.